

การเรียนการสอนแบบ Montessori

นำเสนอเมื่อ : 13 ส.ค. 2551

มอนเตสซอรี (Montessori) นวัตกรรมใหม่เรียนไปพร้อมกับลูก..เจาะรายละเอียด 6 นวัตกรรมการเรียนรู้อันน่าทึ่งของเด็กรุ่นใหม่ วอลดอร์ฟ, มอนเตสซอรี, นีโอฮิวแมนนิสต์, โฮล แลงเกวจ, โปรเจกต์ แอปโพรช และ ซายด เซ็นเตอร์ แต่ละแบบมีข้อดีข้อจำกัดอย่างไร เพื่อให้พ่อแม่เข้าใจ และแนวทางในการหาโรงเรียนที่เหมาะสมกับลูกต่อไป **ดร.พัชรี ผลโยธิน** อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะมาช่วยวิเคราะห์ให้ฟัง

มอนเตสซอรี (Montessori)

อ.พัชรี เล่าถึงการให้การศึกษาเด็กของมอนเตสซอรีว่า ก่อนข้างจะให้อิสระแก่เด็ก เด็กสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้ไว้ในห้อง ซึ่งสิ่งที่เด็กเลือก ที่จะเข้าไปเรียนรู้ในทาง มอนเตสซอรีเรียกว่า "งาน" "งาน" ของมอนเตสซอรี จะวางอยู่บนชั้นให้เด็กๆ ไปเลือกหยิบมาทำ จะหยิบอันไหนมากก็ได้ จากนั้นคุณครูจะแนะนำงานนี้และสาธิตวิธีการ "ทำงาน" แล้วเด็กๆ ก็จะ ลงมือทำงานนั้นๆ อยู่บนสื่อเล็กๆ ของตัวเองคนเดียว เมื่อเล่นเสร็จเมื่อไหร่ก็เอา "งาน" ชิ้นนั้นไปเก็บที่ งานของมอนเตสซอรีเป็นงานในลักษณะที่ให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ปาก และกายสัมผัส เพื่อให้เด็กได้พัฒนาและใช้ประสาทสัมผัสครบทุกตามอนเตสซอรียังมองว่า เด็กไม่ควร เรียนรู้ด้วยการท่องจำ และการเรียนรู้ผ่านการทำงานของเด็กๆ นี้จะช่วยให้เด็ก ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีสมาธิอยู่กับการทำงานของตัวเอง และเมื่อทำงานประสบความสำเร็จ ก็จะเกิด ความ พึง พอใจ มีความสุข และจะเป็นแรงจูงใจให้เรียนรู้ต่อไป

จุดเด่นของมอนเตสซอรี คือการให้เด็กได้เลือก มีเสรีภาพในการเลือกทำงาน และเมื่อเด็ก ทำงานจนเกิด ความสำเร็จจะทำให้เกิดแรงจูงใจจากภายในทำให้เด็กอยากที่จะทำงานอย่างอื่นให้สำเร็จต่อไป โดยใช้สื่อในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งเมื่อเด็กๆ ได้เรียนรู้ จากของจริงแล้วจะสามารถนำไปสู่การเรียนรู้ที่เป็นนามธรรมต่อไปได้ (เช่น การเรียนรู้เรื่อง พืชพันธุ์ต่างๆ) อีกจุดเด่นหนึ่งที่ได้ชัดของมอนเตสซอรี ก็คือ ครูจะรู้จักสังเกตเด็ก ซึ่งเป็นทักษะ ที่ครูบาเรายังขาดอยู่ แต่สำหรับครูมอนเตสซอรีจะต้องฝึกสังเกตเด็ก และรู้ว่าเด็กแต่ละคน มีความ สามารถ มีศักยภาพอย่างไร เพื่อจะส่งเสริมได้ถูกทางต่อไป โดยพื้นฐานเริ่มของมอนเตสซอรีเอง จริงๆแล้วมาจากวิธีการสอน ที่ใช้กับเด็กบกพร่อง ทางสติ ปัญญา เพราะเชื่อว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้ และในที่สุดเด็กคนนั้นก็เรียนได้ เหมือนเด็ก ปกติ ซึ่งต่อมาได้มีการปรับให้เหมาะสมที่จะใช้สอนเด็กปกติได้ ครูของมอนเตสซอรีจึงต้อง ฝึกการ สังเกตเด็กด้วย ขณะเดียวกันตรงจุดนี้ก็กลับมาเป็นข้อจำกัดของครูมอนเตสซอรี ซึ่งถ้า หากไม่ได้ ฝึกมาโดยเฉพาะ การเรียนการสอนก็จะทำได้ไม่เต็มรูปแบบจริงๆ มอนเตสซอรีเป็นระบบที่ครูยอมรับ มีเจตคติที่ดีต่อเด็ก ยอมรับเด็กอย่างที่เขาคือ และจุดนี้ก็เป็น ทั้งจุดเด่นและเป็นข้อจำกัดที่ตัวครูด้วยเหมือนกัน ว่าครูบางคนจะทำได้หรือไม่ สวนข้อจำกัด ที่เห็นได้ชัดก็คือ การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีจะเป็นขั้นเป็นตอน มีรูปแบบมาแล้วคือ

1. คุณครูแนะนำงานให้เด็กได้รู้จักชื่อของสิ่งนั้นว่าคืออะไร

2. คุณครูสาธิตวิธีการทำงานให้เด็กดู และ

3. ให้เด็กลงมือทำงาน เพราะมอนเตสเซอร์รี่ถือว่าการทำงานต้องมีระบบ แล้วจึงให้เสรีภาพในการเลือกทำงานว่าจะทำงานอะไร

ในตรงจุดนี้ทำให้เด็กไม่ได้รู้จักลองผิดลองถูก เพราะครูแนะนำแล้วว่าของชิ้นนี้จะเล่นแบบนี้ เป็นชิ้นเป็นตอนแบบนี้ แล้วเวลาเด็กไปเล่นเองก็จะเล่นแบบครบทุกตามขั้นตอน เมื่อเล่นเสร็จ ก็เอาไปเก็บที่ ซึ่งตรงจุดนี้ จะเห็นว่าเด็กมอนเตสเซอร์รี่สามารถควบคุมตัวเองได้ มีสมาธิ มีระเบียบเรียบร้อย ในมุมมองของ อ.พัชรีมองดูว่าธรรมชาติของเด็ก เขาใฝ่รู้ใฝ่เห็น อยากลองผิด ลองถูก แต่มอนเตสเซอร์รี่ให้เด็กทำตามคุณครูที่เป็นตัวแบบ เด็กมอนเตสเซอร์รี่จึงมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์น้อยกว่าเด็กอื่นๆ และอีกข้อหนึ่งก็คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กด้วยกันจะมีน้อย เพราะในระหว่างการทำงาน เด็กจะทำงานอยู่กับตัวเองเงียบๆ คุณเด็ยวาทู่งออก จะเอานวัตกรรมของเขามาใช้ควรจะรู้ว่าในสถานการณ์ไหนควรใช้วิธีการนี้ และใช้กับเด็กคนไหน คนที่จะนำไปใช้จึงควรศึกษานวัตกรรมให้ถี่ถ้วนว่าเหมาะกับเด็กก็หยิบมาใช้ ใช้ให้เหมาะกับบริบทของเด็กอนุบาล และสังคมไทย

อีก 5 นวัตกรรมที่เหลือ คือ ซายด์ เซ็นเตอร์, วอลดอร์ฟ, นีโออิวแมนนิสต์, โปรเจคต์ แอปโพรช และไฮล แลงเกวจ

ที่มา <http://learners.in.th/blog/catreeya/70903>